

Zdeněk Jaroš

SKK Náchod, trenér mládeže

Možná, že téma budoucnosti by mohl být impulz k širší debatě těch, kteří byt' spolu nemusí souhlasit, ale spojuje je společný sport, zájem na jeho udržení a rozvoji.

Otázka ohledně budoucnosti kuželek se nedá odbýt dvěma větami. Je důležité si připomenout, z jaké úrovně jsme vyšli, kde se nacházíme a kam chceme jít. Moje první setkání s kuželkami bylo v Brně, na kuželně v Pisárkách 1970. Po ukončení svoji profesionální sportovní činnosti (ne kuželky, ale plavání) jsem začal v roce 1975 v Náchodě s kuželkami. Byla to zašlá, zakouřená a křivá asfaltová dvou dráha s ručním stavěním. O sprchách jsme si mohli nechat jen zdát. Když se v zimě stavělo, tak tam někdy bylo i pod nulou. Pro dnešní děti nepochopitelné. Ve svých 25 jsem byl mimo dětí kuželkářů jeden z nejmladších.

Za těch 45 let ušel kuželkářský sport dlouhou a řekl bych celkem úspěšnou cestu, i přesto, že se některé věci nepodařily uspokojivě dořešit. Dnes je řada nových kuželen, na kterých se nekouří, jsou vybaveny dostupnou moderní technologií s automatickými stavěči, hledištěm a sociálním zázemím. Ty starší kuželny se každoročně modernizují. Kuželkáři se o svoje sportoviště starají a neustále ho vylepšují. Téměř všude se sekáte se skvělou partou lidí, kteří to vše dělají ne pro peníze, ale především proto, že svůj sport mají rádi. Na kuželnách po celé ČR trénuje spousta dětí do 18 let. Dělají se pro ně výcvikové kempy, soustředění a další akce s cílem jejich celkového rozvoje. Nedohledal jsem současné čísla, tak uvedu některá čísla z roku 2001. Tehdy těch dětí bylo 1706, tedy 16,5% z celé členské základny, která měla celkem 10430 členů. Bylo by zajímavé znát současný stav a porovnat vývoj.

V současné době máme 293 klubů a předpokládám členskou základnu ve výši 8,5 - 9,5 tisíc kuželkářů. Trénují a hrají na 253 kuželnách po celé ČR. Nesmí se zapomínat, že řada klubů organizuje turnaje pro neregistrované, kde se sportovně vyžívá široká veřejnost. Například v Náchodě máme 1. až 11. ligu, kde se vystřídá až 550 hráčů. Pokud vím, tak ještě početnější turnaj organizují v Jičíně.

Na otázku ohledně budoucnosti kuželek lze tedy říci, že není za co se stydět. Myslím si, že na základě výše uvedeného, měly a budou mít kuželky v systému masového sportovního vyžití, v oblasti výkonnostního sportu i v oblasti státní reprezentace v rámci ČUS své místo a to nejen příštích deset let.

Nebude to však zadarmo, jsme neolympijský sport a bude těžší se prosadit. Ale na druhou stranu, každý nemůže být hokejista, volejbalista, fotbalista nebo třeba atlet. Do sportovního procesu je třeba zapojit i ty děti, které právě neoplývají pohybovým nadáním, aby z nich byl ten špičkový hokejista, atlet nebo gymnasta. Máme ale i výhodu. Ta spočívá v široké členské základně, o kterou je potřeba v budoucnu pečovat.

A co bych tedy viděl jako zásadní pro budoucnost? Upřel bych pozornost na tu členskou základnu, která je neoddělitelně spojená s prací s mládeží. Jsem přesvědčen, že ta bude výrazně určovat veškeré dění v dalších letech.

Pro lepší názornost bych si vypůjčil příklad zachování populace. Ví se, že národy vymírají. Proto se dělají různá finanční zvýhodnění na podporu mladých rodin, aby se zvedla porodnost. Obdobné to je ve sportu. Určitě jste si všimli, že ty silné populační ročníky 1950-1960, které byly před cca 15-20 léty páteří členské základny stárnou a postupně končí svoji aktivní činnost. Takže pokud nechceme dojít do stavu, že kuželkáři začnou vymírat, tak by se prioritou měla stát práce s mládeží v celé své šíři. Myslím, že finanční podpora mládežnického sportu, se ze strany státu zvýraznila. Další podpora plyne z měst a obcí. Kluby mohou žádat o dotační programy, které jsou z valné části zaměřené právě na mládež. Když se vrátím k číslům z roku 2001, tak podíl mládeže byl 16,5%, což je 1706 dětí. Abychom zastavili očekávaný pokles členské základny, odhaduji, že bude potřeba zajistit podíl mládeže kolem 24-26%, to je 2160-2340 dětí. Už slyším, ty nářky, že ty děti nejsou. Ano, je jich méně. Díky vzniku nových

sportovních odvětví je i větší konkurence. Ale máme těch 293 klubů a v průměru to je 8 dětí na klub. Na řadě konkrétních příkladů mohu doložit, že ty děti jsou, ale pokud se najde někdo, kdo se jim bude plně věnovat. Pouhý doprovod na utkání nic neřeší. Vzhledem k tomu, že neznáme věkovou strukturu členské základny, tak se může stát, že ani toto číslo nebude stačit na prostou reprodukci. V našem klubu se ten podíl dětí dlouhodobě pohybuje v rozmezí 40-45% a nevyšší jsem si, že by základna nějak významně rostla.

Na konec jsem si nechal právě ty trenéry. Je to problém, který se nepodařilo dodnes systematicky vyřešit. Velice příjemně mě překvapil můj odchovanec, který hrál florbal a kuželky. Je mu 22 let a oba sporty provozuje i v současnosti a navíc studuje VŠ. Přišel za mnou s tím, že by chtěl pracovat s mládeží. Tak mě napadá, že by se v jednotlivých klubech takových kluků a holek možná našlo víc. O některých vím, a proto by stálo zato zapracovat a získat přehled o takových lidech, mluvit s nimi o jejich představách a získat je pro trenérskou činnost. Společně se pak zamyslet nad tím, co by bylo možné pro takovéto mladé lidi udělat z hlediska jejich přípravy, ale i materiálního zabezpečení.

Kolem mládeže toho je samozřejmě mnohem víc k řešení. Jsem přesvědčen o tom, že pokud se podaří posunout o další stupínek práci s mládeží, tak se vyřeší spousta věcí. Nebude docházet k úbytku kuželkářů, zvýší se popularizace našeho sportu mezi ostatní mládeží, bude dostatek hráčů v soutěžích. Vznikne větší konkurence a rozšíří se základna pro výběr do reprezentačních kolektivů. To přinese i kvalitativně vyšší výkony jednotlivých reprezentantů. Takže bych řekl, že ten efekt by byl jako čtyři v jednom.

Vzhledem k tomu, že s dětmi intenzivně pracuji víc než deset let, dovolím si tvrdit, že dnes máme spoustu šikovných dětí ve věku 14-18 let. Ti mezi sebou dokáží vytvořit docela slušné konkurenční prostředí. Ale také to, co je dle mého soudu to nejpodstatnější a ke sportu to patří, dobrou partu. Je hezké vidět, že máte na soustředění 45 dětí z 13 klubů, kteří dokáží společně makat, ale také se bavit a udržovat přátelství.

Nepromarněme tedy tu šanci do budoucna a připravme motivační programy pro ty kluby a jednotlivce, kteří se o mládež skutečně starají. A třeba i na úkor těch, kteří jen říkají, že děti nejsou, protože tam ta činnost stejně jednou umře. Určitě se to vyplatí.

Na úplný závěr tam je taková podotázka ve smyslu toho, co mi chybí a do 10 let to tam bylo. Mám toho už víc za sebou než před sebou, tak nebudu zbytečně skromný. Viděl bych tak tři oblasti.

Za prvé, aby se pravidelně pracovalo se statistikou důležitých dat a na základě toho se vytvářela a upřesňovala strategie toho, kde kuželky chceme mít.

Za druhé to, aby v Česku vznikla reprezentativní kuželkářská hala s osmi dráhami. Musí být vize a s tou jít na Národní sportovní agenturu, která již částečně zveřejnila uvažované stavby. V pořadí bude určitě rozhodovat to, který sport je nebo není olympijský. Přesto si myslím, že by nemuselo být 360 zimních stadiónů, Stačilo by jich 359, k tomu ta hala pro kuželkáře a ještě se ušetří.

A za třetí, aby do těch deseti let vznikla ve vybraných regionech ve spolupráci se školami střediska mládeže. Tam by pod odborným a možná i pod profesionálním dohledem ti nejšikovnější a hlavně ti, kteří opravdu chtějí tomu sportu dát vše, mohli studovat a trénovat. Nebo alespoň jedno právě v té reprezentativní hale, pod vedením profesionála/lů.